

Üzenet a magyar iskolákba

Régebben nemzedékek biztos pontjai voltak a templomok és az iskolák, melyek értékrendet és tudást adtak, közösséget formáltak. Mára a templomok tornyai elvesznek a városok épületegyütteseinek között, a tudástartalmakat éles viták kísérik. Napról-napra kaotikusabb helyzetekbe sodródunk, s a civilizáció melléktermékeit – konfliktusok, éghajlatváltozás, népességáradatok, világjárvány – formájában kell elviselnünk.

Merre tovább iskola? Néhány nap múlva elkezdődik az újabb tanév, rákötődve az előző foghíjasra. A magyar iskolák ez évi utánpótlása, a kiselsősök, alig várják, hogy egymással versenyre keljenek, barátokra leljenek. Menni fog nekik a tanulás, hiszen a családban megélt történetekbe, az ovónénik meséibe és a sok-sok közös játék élményébe kapaszkodhatnak.

A nagyobb diákok számára tovább nyílhatnak a tudás titkainak kapui, ha megvan bennük a kíváncsiság és az igyekezet, s ha az oktatás mellett érdeklődő diákközösségek, szakkörök, csoportok, csapatok tagjaként is kipróbálják képességeiket. A pedagógusok és a munkájukban összehangolt tantestületek bizonyára kihasználnak minden bevált és újszerű lehetőséget, mely diákjaik előrehaladását segíti.

Sok ígéretes példáról hallani az oktatás házatájáról: egyházi és szórványóvodák alakulásáról, gyermekfejlesztési központ működéséről, tehetséggondozó programok és gyermektáborok gyarapodásáról. Az iskolavezetők a tanévet a jelenléti és a távoktatási formára is előkészítették, de reménykedjünk, hogy az oktatás feltételeinek megteremtésén túl a diákélet örömteli eseményei, az idén újra színessé varázsolják a tanévet.

A család számára a gyermek a legnagyobb érték. A világban hatékony technológiák, gyógyszerek, művészi értékek születnek. Napjainkban azonban a diákok könnyen kiszolgáltatottjaivá válhatnak a veszélyeknek is: a világháló csábításának, a bűnbándák és újabban a nemi befolyásolás legelvetemültebb céljainak. Képesek-e a szülők, a pedagógusok az ilyen praktikák megállítására?

Önök kedves szülők gyermekük számára azt az iskolát választották, ahol a diák az anyanyelvre építve szerzi meg a tudást, miközben megőrzi kötődését felmenőivel, s egy sajátos és gazdag kultúra részese lesz. Szlovákul is megtanul, hiszen a magyar iskolákban a legkisebbek számára is teret nyer a Játékos szlovák nyelvtanulás. A Cseregyerek program is jótékonyan járulhat hozzá az előítéletekkel nem terhelt fiatalok kapcsolatainak alakulásához, hiszen számukra az idegen nyelvek és egymás nyelvének használata ma kihívást, a jövőben egymás egyenrangú elfogadását jelentheti.

A felvidéki magyarság a jövőbe kíván tekinteni, azonban sajnálatos, hogy ma is szembesülünk olyan helyzetekkel, melyek iskoláinkat is negatívan érinthetik. Értetlenül fogadtuk például a kisebbségi oktatásért felelős államtitkár indoklás nélküli leváltását, a külügyi államtitkár felvetését a magyar közösség nemzetbiztonsági kockázatáról, s nehezményezzük, hogy országunk, melyben élünk, az európai kisebbségjogi kezdeményezés ellenében foglal állást. Ezek a megnyilvánulások minket, itt élő magyarokat, másodrangú állampolgárrá minősítenek, s közösségünk fejlődését akadályozzák.

Mindezen hatások ellenére sem lenne célszerű, ha csak külső erő áldozataként tekintenénk önmagunkra. Helyette arra a kérdésre próbáljunk választ találni, hogy mit kéne másképpen vagy jobban tennünk? Ha erre összpontosítunk, és nem mások vélekedésével leszünk elfoglalva, figyelmünket saját erőforrásainkra irányíthatjuk. Így reményünk is erősebb lesz a cselekvésre és a változtatásra. Magunk vagyunk alkotói sorsunknak!

Minden magára valamit adó közösségnek, így a miénknek is, a boldogulás érdekében szüksége van tudást és tartást adó kiváló iskolákra, melyek a múltat a jövővel összekötik! Melyek megtartják mindazokat az értékeket, amelyek egy nép tisztességes szándékaihoz a felgyorsult időben szükségeltetnek, s hogy az itt megszerzett műveltség fundamentuma legyen fiataljaink számára önmaguk és a világ megismeréséhez és gyümölcsöző kapcsolataik kiépítéséhez!

Pék László, az SZMPSZ egykori elnöke

*Elhangzott a Szlovákiai Magyar Iskolák XXI. Országos Tanévnnyitó Ünnepeén,
Zsigárdon, 2021. augusztus 28-án.*